

JÄRFÄLLA KOMMUN

Miljö- och hälsoskyddsenshetens faktablad nr 9

Egenkontroll enligt miljöbalken

Genom egenkontroll ska alla verksamhetsutövare planera och kontrollera verksamheten så att olägenheter för människors hälsa och miljö förebyggs. En väl fungerande egenkontroll ger bra förutsättningar för att upptäcka fel på utrustning eller felaktig hantering innan en allvarlig skada inträffar.

Egenkontrollen enligt miljöbalken ska beskriva den organisation - de rutiner för drift, skötsel, underhåll, åtgärder och liknande som ska ge dig som verksamhetsutövare förutsättningar för lagefterlevnad. Egenkontroll ska vara ett system för ditt företags miljöarbete, som ska bidra till en hållbar utveckling. Detta är ett generellt krav. För tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter gäller mer preciserade krav på egenkontrollen.

Omfattning och anpassning

Egenkontrollen ska anpassas till den egna verksamheten. En verksamhet med stora risker för skador på miljö eller hälsa bör ha en mer omfattande egenkontroll än en verksamhet med små risker.

Lagkrav

De punkter som särskilt måste beaktas i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll för anmälnings- och tillståndspliktiga företag är följande:

4§ Organisation

För varje verksamhet ska det finnas en fastställd och dokumenterad fördelning av organisatoriska ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt

1. miljöbalken
2. föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken, samt
3. domar och beslut rörande verksamhetens drivande och kontroll meddelade med stöd av de författningar som avses i 1 och 2.

Detta innebär att det organisatoriska ansvaret ska fördelas. Den person som har ansvaret ska ha förutsättningar i form av kunskaper, befogenheter och resurser att arbeta med egenkontrollen. Det är viktigt att ansvaret dokumenteras och är fastställt av högsta ansvarig.

5§ Driftkontroll

Verksamhetsutövaren skall ha rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m m för drift och kontroll hålls i gott skick, för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön. Det som föreskrivs i första stycket skall dokumenteras.

Detta innebär att det ska finnas rutiner för skötsel och underhåll. Det ska även finnas rutiner för kalibrering och avläsning av instrument samt för hur avvikelser och brister identifieras och åtgärdas. Alla rutiner ska dokumenteras.

Vill du veta mer? Kontakta oss på miljö- och hälsoskyddsensheten

Järfälla komon, Miljö- och bygglovsavdelningen
177 80 JÄRFÄLLA

Besöksadress: Riddarplatsen 5, 10 tr
e-post miljo.bygglovsnamnden@jarfalla.se

Tel 08-580 285 00
www.jarfalla.se

6§ Driftstörningar

Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultaten av undersökningarna och bedömningarna ska dokumenteras. Inträffar i verksamheten en driftstörning eller liknande händelse som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön, ska verksamhetsutövaren omgående underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

Detta innebär att fortlöpande riskbedömningar ska göras samt att driftstörningar och haverier skall rapporteras till tillsynsmyndigheten. Rutiner ska finnas för vem som ska meddelas och hur det ska ske. Riskbedömningarna ska dokumenteras och uppdateras regelbundet t ex en gång per år eller oftare.

Kontrollprogram

Har verksamheten blivit förelagd av tillsynsmyndigheten att upprätta ett kontrollprogram så gäller det parallellt med bestämmelserna om egenkontrollen.

Miljöledning

Införande av miljöledningssystem är frivilligt till skillnad från kraven på egenkontroll. Verksamheter som har infört miljöledningssystem som t ex ISO 14001, EMAS eller MiljöDIPLOMering lever ofta upp till kraven på egenkontroll. Ibland kan dock vissa kompletteringar behövas göras i ledningssystemet eller för att uppfylla kraven på egenkontroll.

Sanktioner

Näringsidkare som bryter mot egenkontrollförordningen kan få betala miljöstraffavgift.

7§ Kemikalieförteckning

Verksamhetsutövaren ska förteckna de kemiska produkter samt biotekniska organismer som hanteras inom verksamheten och som kan innebära risker från hälso- eller miljösynpunkt och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Förteckningarna ska uppta följande uppgifter om produkterna eller organismerna:

1. Produkten eller organismens namn,
2. omfattning och användning av produkten eller organismen,
3. information om produktens eller organismens hälso- och miljöskadlighet, samt
4. produktens eller organismens klassificering med avseende på hälso- eller miljöfarlighet.

Detta innebär att verksamhetsutövare ska upprätta en lista enligt ovan, över de kemikalier som används i verksamheten. Dessutom ska säkerhetsdatablad (SDB) finnas för samtliga hälso- och miljöfarliga kemiska produkter. Detta gäller inte för kontorsprodukter som t ex diskmedel. Förteckningen bör uppdateras regelbundet, minst en gång per år. En översyn bör göras för att se om mindre skadliga produkter kan användas.

Mer information

Vad som ska ingå i egenkontrollen finns beskrivet i miljöbalkens 26 kapitel 19 § samt förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (FVE 1998:901).

Naturvårdsverkets handbok (2001:3). Egenkontroll en fortlöpande process.

Förordningen om miljöstraffavgifter (SFS 1998:950).

Naturvårdsverkets allmänna råd om egenkontroll (NFS 2001:2).

Lagtext återfinns på www.naturvardsverket.se, där finns också möjlighet att beställa handboken.